

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/33/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716209985
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6716209985.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov JUDr. Alexandra Mojša a JUDr. Petra Kvietka vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Q., a to o maloletého F., nar. XX. XX. XXXX a o maloletú I., nar. XX. XX. XXXX, obe deti bytom u matky, obe deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, deti rodičov - matky E. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., E. P. V. XXXX/XX a otca P. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. I., t. č. bytom P. XXX, u X. A., v konaní o zvýšenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 5P/289/2016-133 zo dňa 10. 04. 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil povinnosť otcovi maloletých detí prispievať na ne zvýšeným výživným, a to na maloletého F. a na maloletú I. vo výške 120,- EUR mesačne na každé dieťa zvlášť, počnúc dňom 01. 05. 2017, ktoré výživné je povinný zasielať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Zároveň okresný súd rozhodol i o nedoplatku na výživnom od mája 2017 do marca 2018, spolu vo výške 660,- EUR na obe deti spolu, na ktorú sumu povolil otcovi mesačné splátky, ktoré je povinný zasielať spolu s bežným výživným počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia, pod následkom straty výhody splátok neuhradením čo i len jednej splátky. Uvedeným rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 13P/19/2014-84 zo dňa 15. 01. 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16CoP/29/2015-122 zo dňa 16. 04. 2015.

2. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte „CMP“).

3. Okresný súd vyššie uvedeným rozhodnutím rozhodol o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti, ktorá sa domáhala zvýšenia výživného na sumu 150,- EUR mesačne na každé dieťa zvlášť od 01. 09. 2016. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že od poslednej úpravy výšky výživného sú deti staršie a je nesporné, že sa zvýšili i náklady spojené s ich štúdiom, ako aj mimoškolskou činnosťou. K zmene pomerov došlo i na strane matky, ktorá je v súčasnej dobe na čiastočnom invalidnom dôchodku a nie je v jej možnostiach, vzhľadom na jej zdravotný stav zvýšiť príjem rodiny. Čo sa týka otca, súd mal za preukázané, že tento aj naďalej riadne nepracuje, vykonáva práce na dohody, prípadne, pokiaľ má uzatvorený pracovný pomer, tento ukončí. Vyhodnotil, že otec maloletých detí sa úmyselne vyhýba práci s prihliadnutím k tomu, že má exekúcie, preto zvýšil výživné na sumu 120,- EUR mesačne na každé dieťa zvlášť, ktorú sumu považoval za primeranú veku a potrebám detí, ako aj zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca, keby riadne pracoval. Prihliadol i k tomu, že otec dosiaľ stanovené výživné neuhrádzal a matke je poskytované len náhradné výživné za otca. Stanovené

výživné by tak malo otca motivovať, aby sa riadne zamestnal a vyživovaciu povinnosť si do budúcnosti plnil v stanovenej výške riadne a včas.

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí, ktorá rozhodnutie okresného súdu nepovažovala za vecne správne, nakoľko od poslednej úpravy výživného došlo k závažným zmenám pomerov, či už na strane maloletých detí, ako aj na jej strane. Deti vyrástli, sú s tým spojené i náklady na stravu, ošatenie, hygienu a iné potreby bežného života, maloletý F. začal navštevovať strednú školu a maloletá I. je žiačkou 9. ročníka základnej školy. Vzhľadom na jej zlý zdravotný stav musela ukončiť pracovný pomer a bol jej priznaný invalidný dôchodok s tým, že iný príjem, okrem zákonných rodinných prídavkov viac nemá. Naopak otec maloletých detí sa o tieto nezaujímal, neposkytoval im nič navyše, čo by ako rodič mohol a mal urobiť a za neplatenie vyživovacej povinnosti bol i trestným súdom odsúdený. Otec maloletých detí sa trvalej práci vyhýba.

5. Rozhodnutiu ďalej vytykala najmä to, že tento nesprávne určil dobu, odkedy sa má zvýšiť výživné a tejto skutočnosti sa týka i jej odvolanie. Z dokladov a správ od zamestnávateľov vyplýva, akú má otec pracovnú disciplínu, preto súd nesprávne rozhodol, ak otca zaviazal na zvýšené výživné len od 01. 05. 2017, keďže k zmene pomerov došlo minimálne od 01. 09. 2016, teda od doby, kedy žiadala zvýšiť výživné. Okresný súd však neuviedol, prečo určil neskoršiu lehotu. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že určí výživné na maloleté deti vo výške 120,- EUR mesačne na každé dieťa zvlášť, a to už od 01. 09. 2016 a zároveň zaviazá na nedoplatok na výživnom, spolu vo výške 1.140,- EUR otca k jeho splateniu v splátkach.

6. Otec maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že okresný súd v prejednávanej veci rozhodol správne, rešpektujúc vykonané dokazovanie, výsledky ktorého zodpovedne posúdil a správne v súlade s platnou právnou úpravou aj rozhodol. Odvolanie je podľa neho neopodstatnené a bezdôvodné, pretože matkou požadovaná výška výživného by predstavovala až 60 % zvýšenie v porovnaní s výživným, ktoré bolo naposledy upravované ku dňu podania tohto návrhu len pred 15-timi mesiacmi. Správne rozhodol okresný súd aj pokiaľ určil počiatok výživného dňom 01. 05. 2017, kedy mal uzatvorený pracovný pomer s pravidelným príjmom, z ktorého je schopný stanovené výživné uhrádzať. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej v texte „CSP“) prejednal odvolanie matky maloletých detí v súlade s ustanoveniami § 65 a § 66 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej v texte „CMP“) a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

8. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

9. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

10. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

11. Matka rozhodnutie okresného súdu napadla odvolaním len v časti, v ktorej súd určil počiatok zvýšenia výživného na maloleté deti až od 01. 05. 2017. K uvedenej otázke určenia počiatku zvýšeného plnenia vyživovacej povinnosti otcom okresný súd výslovne konštatoval, že počiatok zvýšeného výživného určil s prihliadnutím na to, kedy mal otec uzatvorený pracovný pomer s pravidelným príjmom, z ktorého by bol schopný stanovené výživné uhrádzať s poukazom na to, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča. S uvedeným skutkovým a právnym záverom okresného súdu sa odvolací súd

stotožňuje a nie je preto pravdivé tvrdenie matky, že okresný súd sa s uvedeným návrhom matky, ktorá sa domáhala zvýšenia výživného už od 01. 09. 2016, nevyporiadal.

12. Odvolací súd uznáva, že matka maloletých detí podala návrh na zvýšenie výživného dňa 15. 08. 2016 a domáhala sa jeho zvýšenia od 01. 09. 2016. Pre posúdenie predpokladov pre zmenu právoplatného rozsudku o výživnom ale musí byť zistené, že došlo k zmene pomerov a že v dôsledku toho treba zmeniť i výšku výživného. Zmena pomerov sa musí týkať tých skutočností, na ktorých bolo založené predchádzajúce rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov, teda nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Súd môže rozhodnúť o zmene výživného najskôr od času, kedy došlo k zmene pomerov. Túto skutočnosť má súd objektívne zistiť. Zmena pomerov musí byť preukázaná ku dňu vyhlásenia rozhodnutia o zmene.

13. Odvolací súd mal za preukázané, že okresný súd v prejednávanej veci vykonal dostatočné dokazovanie, vec po právnej stránke správne posúdil a pokiaľ sa týka výšky výživného, ktorú zvýšil na sumu 120,- EUR mesačne na každé dieťa zvlášť, správne vo veci rozhodol. Súd prvej inštancie svoje dokazovanie správne zameral na porovnanie zmeny pomerov na strane povinného rodiča, ako aj na strane oprávnených maloletých detí oproti poslednej úprave o výživnom. Z vykonaného dokazovania, ako aj z právnych záverov okresného súdu je teda zrejmé, že pri určení počiatku zvýšenej vyživovacej povinnosti neprihliadal len na zmenu pomerov na strane maloletých detí, ale musel zohľadniť i pomery na strane otca, teda povinnej osoby, ktorú skutočnosť odôvodnil najmä tým, že v uvedenom období, teda od 01. 05. 2017 mal otec uzavretý pracovný pomer s pravidelným príjmom, z ktorého by bol schopný stanovené výživné uhrádzať s poukazom na to, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča. Je teda zrejmé, že v období od 01. 09. 2016, tak ako požiadala matka maloletých detí o zvýšenie výživného, síce k zmene pomerov na strane maloletých detí došlo, avšak v zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine je pri určení výživného dôvodné prihliadať nielen na zmenu pomerov na strane maloletých detí, ale aj na schopnosť a možnosť a majetkové pomery povinného, ktoré umožnili až od 01. 05. 2017 zvýšenie vyživovacej povinnosti voči deťom. Bolo dôvodne poukázané i na to, že otec bol trestne stíhaný za neplnenie si vyživovacej povinnosti, za čo bol právoplatne odsúdený, a preto zvýšené výživné ho má práve do budúcnosti motivovať, aby sa riadne zamestnal a vyživovaciu povinnosť si do budúcnosti plnil v stanovenej výške.

14. Navyše odvolací súd poukazuje i na tú skutočnosť, že naposledy bolo o výživnom právoplatne rozhodované dňa 16. 04. 2015 s tým, že návrh na zvýšenie výživného bol podaný dňa 15. 08. 2016, necelých 15 mesiacov od posledného rozhodnutia o určení vyživovacej povinnosti. V čase, kedy bol podaný návrh matky na zvýšenie výživného však otec maloletých detí nedosahoval príjem, ktorý by odôvodňoval zvýšenie výživného už od uvedeného dňa, preto okresný súd dôvodne prihliadal i na schopnosť a možnosť otca maloletých detí a k určení počiatku zvýšenia vyživovacej povinnosti pristúpil na základe dôsledne vykonaného dokazovania, v dôsledku čoho odvolanie matky nepovažoval odvolací súd za dôvodné.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorý určil zvýšené výživné na maloleté deti počnúc dňom 01. 05. 2017 a zároveň rozhodol i o nedoplatku na výživnom za obdobie od mája 2017 do marca 2018, na ktoré zročné výživné povolil otcovi maloletých detí splátky, ktoré je povinný zasielať spolu s bežným výživným až do zaplatenia.

16. Vzhľadom na skutočnosť, že návrh na náhradu trov konania nebol účastníkmi konania podaný, súd v zmysle § 57 CMP o ich náhrade nerozhodoval, ak o povinnosti náhrady trov konania súd rozhoduje len na návrh.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).